

Stanovisko Výboru regiónov „Financovanie rastu MSP“

(2007/C 146/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- dôrazne odporúča, aby sa neustále využívalo hodnotenie dosahu pri všetkých nových právnych predpisoch a politikách EÚ, ktoré by mohli priamo ovplyvniť vývoj MSP;
- odporúča opatrenia, ktoré by poskytli MSP ľahký prístup k sprostredkujúcim finančným inštitúciám a organizáciám zodpovedným za poskytovanie CIP a JEREMIE. Výbor regiónov okrem toho odporúča, aby skupina EIB bola proaktívnejšia pri informovaní o svojej úlohe, pridanej hodnote a metódach prístupu k novým nástrojom CIP a JEREMIE;
- dôrazne odporúča, aby Európska komisia začlenila osvedčené regionálne postupy do ďalších diskusií na európskej úrovni. Regióny môžu stimulovať potenciálny súkromný kapitál pomocou vytvárania a financovania sietí „neformálneho kapitálu“, ktoré umožnia nadviazanie kontaktu medzi súkromnými investormi a podnikmi v počiatočnej a spúšťacej fáze;
- dôrazne odporúča, aby finančné opatrenia boli sprevádzané aj doplnkovými nástrojmi. Regióny sú významnými poskytovateľmi potrebnej infraštruktúry, ktorá uľahčuje fungovanie MSP, ako je rozvoj klastrov a odborné školstvo. Regióny môžu ponúknuť aj cenné skúsenosti s podnikateľskými inkubátormi (financovanými z prostriedkov ESF) so spoločným zázemím a personálnou politikou vo forme podpory inovácií, odborného vedenia a programov na podporu investícií. Je tiež potrebné začleniť podnikanie do vzdelávacích programov. Vzájomné dopĺňanie sa takýchto opatrení je práve tým, čo poskytuje začínajúcim podnikom väčšiu príležitosť na úspech.

Referenčný text

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Implementácia lisabonského programu Spoločenstva: Financovanie rastu MSP – Pridaná európska hodnota

KOM(2006) 349 v konečnom znení

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: *Implementácia lisabonského programu Spoločenstva: Financovanie rastu MSP – Pridaná európska hodnota* KOM(2006) 349, konečné znenie,

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 29. júna 2006 požiadať Výbor regiónov o konzultáciu v tejto veci podľa článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie grémia Výboru regiónov z 25. apríla 2006 poveriť komisiu pre hospodársku a sociálnu politiku vypracovaním stanoviska na túto tému,

so zreteľom na návrh stanoviska CdR 338/2006 rev. 1 prijatý 15. decembra 2006 komisiou pre hospodársku a sociálnu politiku (spravodajca: **pán Harry Dijkma** (NL/ALDE), člen výkonnej rady provincie Flevoland),

Keďže:

23 miliónov európskych malých a stredne veľkých podnikov (MSP) vytvára 67 % HDP v EÚ a poskytuje 75 miliónov pracovných miest a v niektorých odvetviach pripadá na MSP až 80 % všetkých pracovných miest, pričom 99 % všetkých podnikov je klasifikovaných ako mikropodniky (pozostávajú z 1 až 9 osôb),

prijal na svojom 68. plenárnom zasadnutí 13. a 14. februára 2007 (schôdza z. 13. februára) nasledujúce stanovisko:

1. Názory Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

Podpora lisabonského procesu

1.1 **víta** oznámenie Európskej komisie o financovaní rastu MSP, ktoré poskytuje jasnú analýzu problémov a nástrojov inštitúcií Spoločenstva a členských štátov;

1.2 **podporuje** závery jarného summitu Európskej rady, v ktorých sa zdôrazňuje, že úplne jednotný finančný trh a dostatočný prístup k financiam sú rozhodujúce pre rast malých a stredne veľkých podnikov. Lisabonský proces ponúka rámec, v ktorom možno zlepšiť prístup k financiam prostredníctvom reforiem na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Zapojenie miestnych a regionálnych orgánov je jedným z kľúčových faktorov úspechu lisabonských reforiem. Na podporu skutočného partnerstva medzi rôznymi úrovňami riadenia podnikol Výbor regiónov celoeurópsky prieskum o zapojení miestnych a regionálnych orgánov do rozvoja národných reformných programov (NRP), analýzu toho aspektu NRP, ktorý sa týka miestnych a regionálnych orgánov, a spustil platformu na monitorovanie lisabonskej stratégie;

Lepšie prostredie na investovanie rizikového kapitálu

1.3 **potvrďuje**, že napriek výraznému pokroku v posledných rokoch je zrejme, že sa musí zvýšiť úsilie a vyvinúť viac nástrojov, ak sa v Európe majú dosiahnuť ciele lisabonskej

stratégie. Európske trhy s rizikovým kapitálom stále fungujú na nižšej úrovni ako je ich plný potenciál. Odráza to zlyhanie trhu kapitálového investovania do podnikov v zakladajúcej a spúšťajúcej fáze, v dôsledku problémov tak v ponuke rizikového kapitálu, ako aj v dopyte po ňom. Výsledkom je, že potenciálne inovácie sa plne nerealizujú, čo vedie k nižšiemu hospodárskemu rastu a nižšej úrovni zamestnanosti. Navyše, len veľmi málo európskych podnikov v ranej fáze, ktoré využívajú inovatívne technológie, dosiahlo v globálnom meradle vedúcu pozíciu vo svojom odvetví;

1.4 **víta** úmysel inštitúcií Spoločenstva a členských štátov vytvoriť podmienky, ktoré umožňujú udržateľné strojnásobenie investícií cez fondy rizikového kapitálu v zakladajúcich a štartujúcich spoločnostiach do roku 2013;

1.5 **konštatuje**, že kapitálový a bankový systém využívaný v Európe sa ešte stále veľmi líši medzi jednotlivými členskými štátmi a že je potrebná ďalšia harmonizácia ktorá by zabezpečila pre MSP rovnaké konkurenčné podmienky, čím by sa využil potenciál vnútorného trhu na zvýšenie rastu a zamestnanosti;

1.6 **súhlasí s** Komisiou, že stratégia odchodu (*exit strategy*) je nanajvýš dôležitá pre každú úspešnú investíciu do rizikového kapitálu. Výbor regiónov je zajedno s Komisiou, že mnohé európske trhy s akciami poskytujú dobrú alternatívu, ktorá umožňuje spoločnostiam zvyšovať kapitál, a preto víta opatrenia, ktoré v rámci celej EÚ uľahčujú prístup k finančným prostriedkom prostredníctvom trhov s rastovými akciami;

1.7 **potvrďuje**, že rastu a inováciám v EÚ bráni jestvujúca medzera v počiatočnom financovaní. Výbor regiónov súhlasí s Komisiou, že pre úspešné investície je potrebná ďalšia špecializácia fondov a vytvorenie špeciálnej sektorovej expertízy;

1.8 **súhlasí s** Komisiou, že profesionálni manažéri rizikového kapitálu by mali byť schopní navštíviť kapitál a investovať ponad hranice na jednotnom trhu bez toho, aby sa stretli s neúmerným zdanením alebo veľkým byrokratickým zaťažením. Výbor regiónov vyzýva členské štáty, aby prijali primerané opatrenia, ktoré by pre cezhraničné investície zaručili spravodlivú hospodársku súťaž za rovnakých podmienok tým, že by harmonizovali daňové náklady a na základe vzájomnosti znížili byrokratické zaťaženie;

1.9 **víta** nový návrh na európsky patent, ktorý by zabezpečil zníženie nákladov pre MSP. Vysoké náklady na terajší európsky patent sú prekážkou rýchleho ekonomického zhodnotenia inovácií;

Viac dlhového financovania pre MSP

1.10 **konštatuje**, že bankové úvery sú naďalej hlavným zdrojom financovania malých a stredne veľkých podnikov. Výbor regiónov vyjadruje poľutovanie nad tým, že „Basel II“ zvýši váhu rizikovejších komerčných pôžičiek o 50 %, čo takmer určite zvýši náklady na získanie úveru pre začínajúce a inovačné podniky;

1.11 vyjadruje **poľutovanie** nad tým, že hlavným problémom, pokiaľ ide o zlepšenie prístupu MSP k finančným prostriedkom, je stiahnutie sa veľkých bánk z miestnych trhov vo vidieckych a riedko osídlených alebo ekonomicky slabých oblastiach. Dôsledkom toho je väčšia závislosť na miestnych bankách, ktoré sa špecializujú na pôžičky malým a stredne veľkým podnikom. Zmena v regulácii tejto oblasti by mohla mať výrazný vplyv na dostupnosť finančných prostriedkov pre MSP;

1.12 **konštatuje**, že pre Európu sú charakteristické niektoré kultúrne znaky, ktoré zároveň predstavujú potenciál pre rast. Bolo by potrebné podporovať malé a stredne veľké podniky, aby zlepšili svoj postoj k riziku a zvýšili svoju podnikavosť, čím by sa prekonali prekážky v ich raste.

Príspevok EÚ k financovaniu MSP

1.13 **konštatuje**, že sú potrebné konkrétne riešenia, vytvorené na mieru pre cieľovú skupinu, ktorých účelom bude umožniť jej získať rizikový kapitál. Možnosti regionálnych orgánov poskytovať prostriedky do fondov rizikového kapitálu sú obmedzené, a preto výbor **víta**, že Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) môže poskytovať kapitál do regionálnych fondov rizikového kapitálu. Poskytovanie verejných prostriedkov

za výhodných podmienok mení pre súkromných investorov pomer medzi rizikom a návratnosťou a spôsobuje, že sú ochotnejší vstúpiť na trh s rizikovým kapitálom;

1.14 **víta** nástroje EÚ, ktorými sú siedmy rámcový program pre výskum a vývoj, rámcový program pre konkurencieschopnosť a inováciu (CIP) a JEREMIE;

1.15 **víta** príležitosť, ktorú poskytuje Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF), ktorá zahŕňa využívanie spolufinancovania z prostriedkov Európskej únie na systém „vedomostných kupónov“ (*knowledge voucher*) na podporu vstupu inovácií na trh;

1.16 **potvrďuje**, že Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond (EIF) nie sú uspôsobené na nadväzovanie priamych vzťahov s MSP, ale na poskytovanie technickej pomoci a kapitálu spolu s nástrojmi JEREMIE a CIP prostredníctvom finančných inštitúcií a organizácií v členských štátoch a ich regiónoch;

1.17 **konštatuje**, že nástroje EÚ sú väčšinou zamerané na začínajúce podniky a podniky s veľkými ambíciami, napriek tomu, že 75 % MSP patrí do inej kategórie;

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

Podpora lisabonského procesu

2.1 **odporúča**, aby Komisia podporila širokú škálu riešení na zlepšenie prístupu MSP k finančným prostriedkom, aby bolo možné ponúkať financovanie vytvorené na mieru tak, aby spĺňalo finančné potreby jednotlivých MSP. Rôznorodosť európskych MSP je jednou z hlavných výhod európskej ekonomiky;

2.2 výbor preto **dôrazne odporúča**, aby sa neustále využívalo hodnotenie dosahu pri všetkých nových právnych predpisoch a politikách EÚ, ktoré by mohli priamo ovplyvniť vývoj MSP;

Lepšie prostredie na investovanie rizikového kapitálu

2.3 **odporúča**, aby Komisia a členské štáty viac využívali nástroje na rizikové kapitálové investície a modely delby rizika, aby vytvorili podnety pre súkromných investorov na využívanie rizikových kapitálových nástrojov pre MSP;

2.4 **odporúča**, aby opatrenia brali do úvahy kultúrne zmeny a podporovali prevzatie rizika, ktoré pomôže dosiahnuť ciele lisabonského programu. VR okrem toho **odporúča**, aby Komisia a členské štáty vo svojich opatreniach pokračovali v odstraňovaní „stigmy zlyhania“, ktorá sa viaže predovšetkým na nepodvodné vyhlásenie bankrotu;

Viac dlhového financovania pre MSP

2.5 **je presvedčený**, že súčasná rôznorodosť kreditných inštitúcií na európskom trhu retailového bankovníctva odráža rôznorodosť dopytu po finančných produktoch a službách medzi jednotlivcami, MSP, veľkými spoločnosťami a miestnymi orgánmi. Na zabezpečenie stáleho uspokojovania tohto dopytu preto **odporúča**, aby právne predpisy ES nezáťažovali žiaden konkrétny bankový model ani typ zákazníka;

2.6 **odporúča**, aby sa skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov vzali do úvahy prostredníctvom výmeny poznatkov a osvedčených postupov na tematických pracovných stretnutiach a konferenciách, ktoré organizuje Komisia. Výmena poznatkov medzi hlavnými účastníkmi v členských štátoch má rozhodujúci význam pre udržanie postavenia v relatívne malom svete ponuky rizikového kapitálu;

2.7 **predvída**, že vzhľadom na starnutie populácie bude veľký počet podnikov na predaj a že je preto potrebné venovať pozornosť financovaniu prevzatia podnikov (buyout a buy-in);

Príspevok EÚ k financovaniu MSP

2.8 **odporúča** opatrenia na zlepšenie prístupu MSP – najmä mikropodnikov – k programom spolupráce v rámci siedmeho rámcového programu pre výskum a vývoj (FP7);

2.9 **odporúča** opatrenia, ktoré by poskytli MSP ľahký prístup k sprostredkujúcim finančným inštitúciám a organizáciám zodpovedným za poskytovanie CIP a JEREMIE. Výbor regiónov okrem toho **odporúča**, aby skupina EIB bola proaktívnejšia pri informovaní o svojej úlohe, pridanej hodnote a metódach prístupu k novým nástrojom CIP a JEREMIE;

2.10 **odporúča** priebežné monitorovanie konkrétnych príležitostí a problémov na európskom finančnom trhu, akými sú napr. účinky demografických zmien;

2.11 **odporúča** významnejšiu úlohu pre EIF pri poskytovaní podpory pre regionálne rizikové kapitálové fondy. EIF by preto mala zvážiť poskytovanie vedomostí a skúseností regionálnym fondom, ktorých veľkosť je menšia než stanovená minimálna veľkosť 35 mil. eur;

2.12 **odporúča** spojenie jestvujúcich informačných úradov pre MSP na úrovni EÚ a na národnej a regionálnej úrovni tak, aby vznikol transparentný a ľahko prístupný súhrnný informačný úrad. Malo by sa podporiť využívanie jestvujúcich regionálnych inštitúcií a internetových funkcií vládnych služieb (e-government);

Lepšie riadenie

2.13 **dôrazne odporúča**, aby Európska komisia začlenila osvedčené regionálne postupy do ďalších diskusií na európskej úrovni. Regióny môžu stimulovať potenciálny súkromný kapitál pomocou vytvárania a financovania sietí „neformálneho kapitálu“, ktoré umožnia nadviazanie kontaktu medzi súkromnými investormi a podnikmi v počiatočnej a spúšťajúcej fáze;

2.14 **dôrazne odporúča**, aby finančné opatrenia boli sprevádzané aj doplnkovými nástrojmi. Regióny sú významnými poskytovateľmi potrebnej infraštruktúry, ktorá uľahčuje fungovanie MSP, ako je rozvoj klastrov a odborné školstvo. Regióny môžu ponúknuť aj cenné skúsenosti s podnikateľskými inkubátormi (financovanými z prostriedkov ESF) so spoločným zázemím a personálnou politikou vo forme podpory inovácií, odborného vedenia a programov na podporu investícií. Je tiež potrebné začleniť podnikanie do vzdelávacích programov. Vzájomné dopĺňanie sa takýchto opatrení je práve tým, čo poskytuje začínajúcim podnikom väčšiu príležitosť na úspech;

2.15 **odporúča**, aby členské štáty a EÚ ďalej intenzívne pracovali na dokončení vnútorného trhu, aby uplatňovali príslušné právne predpisy vnútorného trhu a odstraňovali neopodstatnené administratívne prekážky cezhraničnej spolupráce, vrátane fiškálnych bariér a komplikácií pri poistení vývozných úverov, v záujme zlepšenia konkurencieschopnosti a otvorenosti európskych trhov v globálnej ekonomike;

2.16 **odporúča** podporovať zapojenie neformálnych investorov do začínajúcich podnikov (tzv. *business angels* – obchodní anjeli, anjeli podnikania) do regionálneho hospodárskeho rozvoja v rámci celej Európy a naopak. Je dobre známe, že obchodní anjeli uprednostňujú podnikanie vo vlastnom regióne, v okruhu do 100 až 150 km od miesta svojho bydliska. Siete obchodných anjelov potrebujú väčšie zviditeľnenie;

2.17 **odporúča** využívať nástroj regionálnych revolvingových fondov tam, kde verejné prostriedky prechádzajú cez fond alebo fondy, aby sa stimulovalo zvýšenie investičnej kapacity súkromného sektora. Nové pravidlá pre štátnu pomoc by mali regiónom umožniť, aby mohli naďalej využívať tento udržateľný nástroj;

2.18 **odporúča**, aby nástroje EÚ pre rizikový kapitál podporovali regionálne a vnútroštátne nástroje. Ďalšie spolufinancovanie vytvára vyšší objem a kritické množstvo pre veľkosť fondu a táto rôznorodosť portfólia by mohla zvýšiť mieru jeho úspešnosti. Malo by umožniť aj cezhraničné investovanie, viesť k harmonizácii programov a k zníženiu roztrieštenosti trhov v EÚ.

V Bruseli 13. februára 2007.

Predseda

Výboru regiónov

Michel DELEBARRE